Ч. 179 (11.432). Львів, неділя 12. серпня 1928. Poczłowe opłata zapłacone ryczałtem. Рік XLI.V

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Смерть Степана Радіча.

Львів, 11. серпня, 1928.

Таки помер хорватський великан! Знеможене від пострілу божевільним чорногорським сербом тіло некоронованого володаря Хорватії — не видержало. Степан Радіч помер в столиці Хорватії, Загребі, в середу вечером. Ціле місто й взагалі ціла Хорватія вкриті важкою киреєю жалоби. Завмерло все життя. Хорватія під першим враженням цеї великої, невіджалованої втрати свого найкращого сина.

Глибоко хапають за серце вістки, які приносила преса про події останніх днів, коли нагло стан Радіча погіршився і небезпека катастрофи стала очевидною. На вулицях і на площах і по всіх хорватських церквах правили священники богослужения за видужання Радіча. А коли він замкнув очі на вічний сон, немов на даний приказ загомоніли дзвони всіх загребських храмів. Ось так переживав хорватський народ останні мінути свого великого вожда.

Померший Степан Радіч був без сумніву одним із найбільш маркантних і визначних політиків сучасної Европи. Його значіння виходить далеко поза кордони його ближчої батьківщини. А на Балканах, після смерти Пасіча, не було нікого, хто мігби рівнятися з ним щодо сили індивідуальности та величини впливу на хід політичного життя. Тому й смерть його, котру без пересади треба назвати смертю мученика за ідею, якій він служив ціле життя, напевно не прогомонить безслідно. Вона потягне за собою вагітні у наслідки, далекосяглі переміни у внутрішньому житті триєдиного югославянського королівства.

Біографи Степана Радіча відмічують його велику, мовляв, хиткість у думках і тактиці. Адже до війни Радіч був великим австрофілом, приятелем Габсбургів і про обєднання зі Сербією навіть чути нічого не хотів. Але опісля став непримиримим ворогом Австрії і багато причинився до розвалу габсбурської монархії, котра ще від часів Еллачіча і згодом — з холодним серцем зрадила хорватів і віддала їх на поталу всевладній мадярській олігархії. Степан Радіч перший сформулював гасло обєднання всіх трьох югословянських племен: сербського, хорватського і словінського в один югославянський народ. І після війни його здійснив.

Одначе тут зустрівся Радіч з найбільшим розчаруванням свого життя, подібно, як зрештою увесь хорватський народ. Серби не виказали найменчого зрозуміння для етнічних і релігійно-культурних окремішностей Хорватії, котра на протязі, можна сказати, тисячеліть жила окремішним життям. І замісць йти до обєднання шляхом повільної еволюції і повільного співжиття — виступили проти Хорватії з прийомами балканського централізму та безшабашного насильства. Ясна річ, що такі методи не могли зустрітися без рішучого відпору з боку вище культурно стоячих хорватів і так почалась трагедія Югославії, якій ще не видно кінця.

В рр. 1920—1925 буруни внутрішньої боротьби між сербами і хорватами йшли найвище. Тоді хорвати (селянська партія Радіча) бойкотували білгородський парлямент, з Степан Радіч мусів покинути Хорватію і йти на еміграцію. З початку він перебував у Відні, звідки керував політикою своєї партії, опісля переїхав до Москви, де увійшов у зносини з Комінтерном і від імени хорватської селянської партії проголосив її приступлення до сельінтерну. Згодом був Радіч у Льондоні і там шукав піддержки для хорватської національної справи. Вернувши після уступлення Пасіча до краю, Радіч не спочив і повів боротьбу дальше. Тоді білгородський уряд вчинив рішучий крок, розвязав республиканську хорватську партію, всіх її послів проголосив поза правом, та казав їх, а головно Радіча заарештувати. Радіч скрився в замурованій камері у льокалі партії, але жандармерія викрила його сховок і він помандрував до тюрми.

Щойно в 1925 р. приходить до замирення між ним, королем і сербами. Визначні члени партії вступають в уряд, між ними і сам Радіч, котрий обіймає портфель міністра освіти.

Та сербсько-хорватська ідилля не тріває довго. В 1926 році старий конфлікт між обома народами відживає наново. Раз-пораз падають білгородські кабінети через опозицію хорватів. Радіч тимчасом примирюється з партією самостійних хорватів під проводом Светозара Прібіцевича і таким чином встановлює одноцільний хорватський фронт, перший раз від ряду літ. Оце й дало привід до найбільше завзятого нападу з боку сербів. Авантюри в скупштині стають щораз бурхливіші, аж дня 20. червня ц. р. падуть вистріли Рачіча, котрі кладуть трупом братанка Радіча: посла Павла Радіча і посла Юру Бассарічека. Сам Степан Радіч дістав тоді рану в живіт і тепер від її наслідків помер.

Загальна оцінка помершого хорватського провідника не є одноцільна. Ясна річ, що його вороги, серби, мусіли ненавидіти його усіма фібрами душі. Але і його теперішні однодумці, хорвати, не все погоджувалися з ним і не йшли так за ним лавою, як це було в останніх літах. Та проте страшна сила волі, палкий ентузіязм, чистота характеру, безкористовність, незвичайний ораторський талант, сильні нерви і велике фізичне здоровля — були цими вальорами, котрі перемагали і перемогли все. Радіч тільки позірно був хиткий і непостійний. Одначе на ділі йому присвячувала ціле життя тільки одна ідея: **щастя, добро і могутність хорватського народу.** Не його була вина, коли він для її здійснення, відповідно до обставин, мусів шукати раз-у-раз інших доріг. Але хорватський народ, а головно селянство, сліпо вірили йому і там його впливу та значіння жадна сила не могла підірвати.

Найблища будуччина покаже, кудою підуть шляхи розвитку внутрішнього життя Югославії. Одначе нема сумніву, що для Хорватії вони не будуть інші, тільки ці, що їх вже промостив померший, великий син хорватського народу, мученик за хорватську національну ідею: Степан Радіч.

Змін на Волині не буде...

Від нашого кореспондента.

Луцьк, 9. серпня 1928.

Замітний факт. Коли в Варшаві одержали радісну телеграму, що в Ковельській окрузі „проведено" до сойму самих „одинковичів", один з достойників незадоволено вигукнув: „То вже занадто! А деж українці поділися?"

Занадто...

Це слово характеризує всю діяльність б. волинського воєводи Меха й скриває в собі мабуть причину його усунення.

Перестарався! Занадто примітивно зробив вибори, занадто розкрив карти й змусив українців бути чуйними.

За урядування Меха зачинено три повітові „Просвіти" з сотнями філій; школам „щось" перешкодило стати українськими, незважаючи на декларації населення; зліквідовано церковний комітет і загальмовано український рух у церковному життю; роблено всякі перешкоди кооперативному розвиткові; земля „не хотіла" розпарцельовуватися між українським населенням і т. п. Звичайно всі ці „регіональні" явища легко було „виправдати" тими чи іншими формальними причинами, „комунізмом", міркуваннями безпеченства. Та й не все населення знало про ці факти.

Вибори ж вийшли надсподівано й населення зрозуміло всю благодать „прекрасного" правління.

Деякі угодові українці хотіли зробити ту саму роботу прецизійно, під фіговим листком „національного", антижидівського комітету. Робота це була значно тонша. Але Мех їх не зрозумів і зажадав без застережень станути на листу ч. 1. Ті побоялися виступити без фігового листка й усунулися від виборчої акції.

Таксамо прецизійно хотіли зробити вибори і так звані польські „радикали", що складаються здебільшого з мешканців Великої України і добре знають „хохлацьку психіку". Вони виступили під прапором опозиції до Меха і на цій опозиції мріяли зєднати собі безпартійних хитрунів для тої самої „вспівпраці". Мех не зрозумів і їхньої тонкої роботи й уневажнив їм листу, а нашим „радикальним" безпартійним таксамо запропонував станути на листу „одинки". Ті теж образились і пішли до соц.-радикалів, просячи їх лише сховати на час виборів соціялістичний прапор і показувати дядькам лише прапор національний та святий хрест, щоб не лякалися їх. Робота не дуже тонка, але повелася.

Одначе Мех не злякався. Знайшов собі двох лицарів, без „страха" і з ними перевів вибори так блискуче, що в Варшаві аж вигукнули: „це занадто!

І дійсно, мандатів було багато, а українців на платформі „вспулжиця" тільки двох. „Безпартійні-просто" і „безпартійні-хитруни" відвернулися, а селяни, побачивши таку добру опіку над ними, міцно почали чухати потилицю.

Двох прихильників, звичайно, замало. Треба було зробити більше. І пішли чутки про польсько-український банк, який мав узяти під свою опіку всю українську кооперацію, про новий статут для „Просвіт" і нарешті про „виховавчу інституцію для малолітніх українців" — регіональну раду.

А тимчасом польські радикали, надіючись притягти до „вспівпраці" з собою українців, розпочали сильний наступ на воєводу Меха. Вони видали у Варшаві брошурку А. Яроша, редактора часопису „Весь Волиньска", в якій закинули Мехові всі сім смертних гріхів, а зпосеред них найтяжчий: **акцію „яка унеможливила утримання приязних стосунків і співпраці з українською людністю".** Справді, це найстрашніший з усіх польських гріхів! Брошура була сконфіскована, але після того, як її прочитала вже вся Волинь.

Ясна річ, що Мех не міг уже далі працювати для „вспулжиця" на Волині і через те, що сам не хотів зі свого становища уступити, то його „уступили", не зважаючи на всі його блискучі виборчі заслуги. Ходили чутки, що одночасно уступить і віце-воєвода Гінтовт-Дзевалтовскі, душа всієї Мехової політики. Одначе він залишився, очевидно, для „тяглости політики". І дійсно в ті часи, коли він заступав воєводу, „тяглість" цієї політики була збережена. Напрямна лінія цієї політики особливо яскраво виступає в тих словах, які віце-воєвода сказав інспекторові укр. ревізійн. союзу, що скаржився на перешкоди укр. кооперації, а саме, що „не потерпить вузько-шовіністичної кооперації на Волині". Такі самі „вузько-шовіністичні" є і „Просвіти", і драматичні гуртки, і пласти, і школи і т. д. і

все це на кожному кроці чуло: „не потерплю". Не „вузьким" і не „шовіністичним" мало бути лише всепольсько-українське або чисто польське.

Навіть б. ідеольоги „вспулжиця" і „вспулпраці" (з українців) почали, не зважаючи на сонячні літні дні, помітно зеленіти від злости.

Та враз долинула з Варшави вістка, що воєводою волинським призначено п. Юзефського, б. товар. міністра уряду УНР. В безпартійних салях місцевих українців, а особливо тих, що прибули з внутрішніх місцевостей України, почали розквітати рожі. А серед жіноцтва так і лунало: „пан Генрих, пана Генриха, з паном Генрихом..." Чоловіки говорили просто: „Він наш, тепер українці одержать усе..." Старі знайомі п. воєводи Юзефського так були переконані, що за вісім років нічого не змінилося, що явившись до нього з офіційною візитою, звернулися зі словами: „Пане Генриху". І дуже були здивовані, що бачуть перед собою не пана Генриха, а справжнього волинського воєводу, який знає, що з відвідувачами треба говорити по польськи й офіційно.

Хоч і велике довіря було до пана Генриха з боку його старих знайомих, хоч і має він марку „великого приятеля українців", але стежка до українського народу за часів воєводи Меха цілковито заросла й треба було її добре прочистити. На нашій „хлопській" мові це значить — треба було українців по губах помастити. За цю роботу взявся орган регіоналістів „Пшеґльонд Волиньскі". Він, як два рази два чотири, довів, що в усьому тому, що робилося на Волині, уряд не винен. Робилося це „не з вини вищих чинників місцевої адміністрації". „Часом з вини або з простої дезорієнтації (а иноді з вархольства) молодших функціонарів". І робилося власне через те, що кожний з тринадцяти воєвод, які були перед Мехом, „вносив на нашу землю власні пристрасти, норови, наставлення й страти" ...„заражав ними підвладних". Так пише „Пшеґ. Вол"

Таке каяття та українські сподівання занепокоїли поляків, що стоять на сторожі „польськости" на Волині. Треба було й їх заспокоїти. Місію цю взяв на себе знов той самий регіональний орган. І дійсно заспокоїв. У ч. 31 він умістив розмову з воєводою Юзефським, який сказав співробітникові цього часопису:

„На початку мушу рішуче заявити, що зміну на становищі воєводи в жадній мірі не можна уважати за зміну політики уряду на Волині. Мій попередник, п. воєвода Мех, обняв волинське воєвідство, як муж довіря потравневого уряду. Я, як б. жовнір і співробітник п. маршалка Пілсудського, буду надалі виразником політичної ідеї потравневого уряду".

Щодо відношення до українців, воєвода Юзефський повторив майже буквально слова статті Волошиновського: все залежатиме від „льояльности та привязання до Польщі". Воєвода є гарячим сторонником „регіоналізму" й добачує, що „українське громадянство переживає відродження в напрямі співпраці".

Отже ясно, що жадних змін у політиці не буде. І старі знайомі воєводи волинського завелися в своїх надіях.

На закінчення додамо, що навіть польські політичні кола, прочитавши розмову, здивовано зрушили плечима: великий теоретик — кажуть, — новий воєвода, не знає він ні Волині ні українців і так само помилиться, як усі його чотирнадцять попередників..

В. Островський.

В осередку української культури.

До відносин в УАН. — Розвиток Академії — Кабінет українського мистецтва. — Археольогічний Комітет і його праця. — Софійський Собор і його стародавні фрески. — Музей Потоцького у Лаврі. — Всеукраїнський історичний музей ім. Шевченка.

(Лист з Києва.)

Київ, 5. серпня 1928.

Хоч у літню пору життя нібито й притихло в місті, а в головних наукових установах — цьому мізкові українського народу — тепер немає найвизначніших працьовників науки, то все таки протягом кількох днів побуту в Києві набралося стільки вражінь, що годі не поділитись ними з краянами.

Після тривожних статтей про УАН, особливо дуже однобокої статті Лівобічного, хотілося довідатись дещо про відносини в Академії. Найкраще може повчити нас про дійсний стан, очевидно, виконуючий обовязки неодмінного секретаря і завідуючий канцелярією. Із довгої розмови з ними про угруповання в УАН виходить, що були ворогування, непорозуміння, сутички — але не принципові. Ні в кого не було злої волі, а навпаки, коли тільки приходила відповідна нагода вчерашні противники примирювалися для спільної праці. Позаакадемічні круги могли одно-друге явище життя Академії по свому пояснювати й освічувати, чому найсильніший вияв без всякої потреби дав Лівобічний у своїй статті та нею якраз доказав свою повну необзнайомленість з дійсним життям Академії. До осіб поодиноких членів Академії громада ставиться без тіни підозріння, бо розуміє, що кожний академик поступає згідно зі своїм поглядом на справи. Особистими почуваннями руководяться тільки індивідуально, може іноді на підкладі партійних розходжень, але це не є основою угруповань в Академії. А щодо засилля Москви, що це вже дійсна видумка страху ради для незнаючих справи земляків Москва зовсім не впрошувалася, ані не напихалася, ані зараз не втручається в Українську Академію Наук. Одиноко лякуни, що звикли молоти язиком без провірки сказаного думкою, готові хоч кого „проізвести" в „москалів", бо самим хочеться собою „українізувати" УАН. Ось подумайте, що й автор основної студії про Шевченка-маляра може бути зарахований таки до... „москалів", коли кому захочеться так сказати; „москалем" буде, в кого жінка москвичка та хто Москву як осередок давнього буйного, дуже оригінального життя цінить, і хоч дрібку шанує... Тут дійсно й не знаєш, за що тебе якась „цензурна душа" в москалі „проізведе" і всьому світові миттю про це скаже...

Що зараз годі вдоволити усі відділи Академії, про це найкраще свідчить крива кубатури приміщення і коштів Академії від 1918 р. Вийшовши із 28 м² Академія із усіма своїми установами осягнула сьогодні щось біля 24.000 м³, а на 1929 р. надіється вона на 1,200.000 карбованців коштів, отже біля пів міліона долярів. Хто тільки розуміє господарське життя такої величезної збірноти, цей зараз пійме, що УАН могутніє.

Заглянемо на хвилину до установ УАН, в яких ми ще не були. Говоримо в приміщенні „Кабінету українського мистецтва" із співробітницею одного з академічн. музеїв. Перед нами розгортається безмежно широкий обрій початої і задуманої праці. Досліджують, от хочби — народне мистецтво, всебічно по його родам, формам, взаєминам, походженні, техніці... Над усім цим думають в тісному гуртові досвідчені старі працьовники поруч з починаючими, тому не диво, що ця збірнота дала величезної ціни музейний збірник.

Побіч працює археольогічний комітет, що в майбутности має обходити всі ділянки доісторичної старовини України, розробити основи значення і охорони поодиноких памяток давнини і зберегти памятки діячів українського народу. Перед нами стіжки і габльоти з дистиєми малюнками, знимками, рукописами, книжками і особистими річами Шевченка, Куліша, Нечуя-Левицького, Коцюбинського. Це вже в зародкові святая-святих українського пантеону.

Завертаємо звідси до найбільшої скарбниці українського мистецтва, до Софійського Собору. В ньому здіймають досвідчені мистці з Ленінграду незавчі олійні перемальовки полов. XIX. в. із загадочних малюнків ходу на хори. Справжні давні фрески в багатьох місцях дійсно заховалися, може завдяки тійже перемальовці. За роботою наглядає Археольогічний Комітет УАН і осібна комісія. А фрески повчають нас про дійсний живий звязок наших іконописців XV. в. із цими дорогоцінними останками XI. в. І сила красок, і сильна графічність рисунку, і архітектурні мотиви, і пропорції постатей, все те промовляє до нас галичан особливо понятною близькою нам мовою.

Відвідуємо нову установу УАН у Лаврі, біля святих воріт — музей Потоцького. Потомок українського козацького роду, боєвий генерал з японської і учасник світової війни, що ще Плевну памятає, сорок літ збирав „українїка", хоч сам сьогодні слабо говорить по українськи. І зібрав він безліч дорогоцінних памяток — рідких карт, портретів, рисунків, штихів, літографій, малюнків, книжок на ріжних мовах, — про свою батьківщину рідну Україну. До того безліч старовинної мебелі і гарного посуду та довга галерія воєнних образів і штихів, де тільки були українські вояки, починаючи від Полтави і до японської війни — ось і його музей. Все те приняла Академія як дар доброго сина України, запевнивши йому доживотний нагляд над збірками і забезпеку прожитку дружині і внукові. Зараз ці збірки розміщаються в будинкові завбільшки Національного Музею у Львові з чудовим виглядом на колишній митрополичий сад.

Накінець ми у Всеукраїнському Історичному Музеєві ім. Шевченка, де ще так недавно працювали невтомні українські му-

ших. РУДНИЦЬКИЙ.

Рідкий переклад.

„Пан Тадеуш" українською мовою.

Коли прийшла до нас звістка, що М. Рильський працює над перекладом „Пана Тадея", не було іншого здивування: „невжеж не міг він найти для перекладу в европейській літературі цікавішого для нас твору?" Нехай би перекладав щонебудь; алже і так вітто роками не тикав перекладених класиків; але нехай вони будуть перекладені, на доказ, що ми культурна нація.

Правда, що якби шукати зразків чужинної поезії для перекладу, „Пан Тадей"* був би останнім твором, який прийшов би мені на думку. Для нас, галичан, що вчили його у школі майже напамять, він утратив увесь чар поетичної принади. Наші наддніпрянські брати, що мусіли так само вивчати Пушкіна, мають інакший погляд на поезію. Саме тому, що так знають поета, спробували недавно передати його в зразкових перекладах.

Поет, що перекладає чужинецький архитвір, мало думає про актуальну лектуру для читачів. Не мав цієї думки ні Куліш над Шекспіром, ні Франко над Данте і Гетем. А якби й мали, чи в силі були би заактуалізувати їхніх архитворів, ще й досі для нас надто далеких.

Те, що могло вабити Рильського в поемі Міцкевича не було в першій мірі: її епізоди. Рильський належить до рідких наших поетів, для якого, як казав Ґотіє „істнує вонішній світ": світ змислових вражінь, біольоґічна насолода жити ними та їх схоплювати. „Пан Тадеуш" є рідкою поемою, навіть у всесвітній літературі; її ідеольоґічна та анекдотична основа бліднє поруч мистецтва, з якою поет вяже своє оповідання із малюнками природи та поодиноких сцен, що кажуть нам забувати про фабулу. Не вина поета, що з його твору зробили шкільну лектуру, підчас якої вчителі інтерпретують красу поезії канцелярським жарґоном і кажуть її передавати прозою у школярських ошитках, а найбільшу вагу привязують до її дешевенького патріотизму.

Якою блідою є поруч „Пана Тадеуша" опроба такої-ж ідилї „Герман і Доротея"! Яку з поем Словацького, Пушкіна або Байрона можна рівняти з поемою Міцкевича щодо багацтва колірів і тонів, гармонійної цілости та діяпазону відчування проявів природи? Хто нині в силі продертись через терня „Утраченого раю" Мільтона або вислухати реву такої поетичної Ніяґари як „Леґенда століть" В. Гюго?

Епопея віршом томить надто часто навіть тоді, коли її творець ґеніяльний; поезія ненавидить балакучости та надмірної скількости ідей. Тому „Іліяда" наводить нудьгу своїми повторюваннями, мов індійські епопеї як „Шахнамет" або фінляндська „Калевала". „Божеська Комедія" це віршована енциклопедія, якої не можна читати без другої енциклопедії: коментарів до неї. Патос, з якого шпилів не хотять зійти автори довгих епопей також млоїть своїм крутіжем. Зрештою, хто з нас нині волів би довгу, перевантажену епопею від звичайної „поетичної поеми" тільки тому, що в першій історики літератури віднайшли неохибні ознаки „найвищого роду" поезії — епопеї, як цього домагається школярська дефініція?

„Пан Тадеуш" має приємніші прикмети: безпретенсійну простоту великого поета, який не хотів вийти поза віршоване оповідання, скромне мов спомин самотного еміґранта.

Мало є перекладів поезії, що могли би заступити оригінал тим, які не можуть читати оригіналу Ще менше є таких перекладів, які варт читати поруч оригіналу для насолоди порівнання. Свіжий переклад М. Рильського може не тільки вповні заступити оригінал „Пана Тадеуша" тим, що не знають польської мови, але і розбудити забуту чи приспану насолоду тих, що колись захоплювалися або досі нехтували його поезією. Рильський перекладав його як поет, що любується самим процесом перетворювання чужих поетичних образів засобами власного слова. Нерідко там, де невеличким зусиллям можна було зберігти вірність перекладу, він давав волю своїй уяві, вірний лише красі поезії. Хто стежитиме рядок за рядком оригіналу і перекладу, часто не розумітиме, чому перекладчик перестрибував через деякі шпари або заступав одні образи другими. Зате хто вчитається у сам переклад, відчує в ньому його власну красу та духа оригіналу.

Возьмім бодай два враз ...:

Окремий клаптик був, заказаний рослинам:
Не вільно їм було рости під самим тином
Розкошували там самотно огірки;
Зеленим килимом укривши всі стежки.
Як лебідь по воді — між листям пелехатим
У білім убранні ішла — не йшла — пливла там
Прегарна дівчина, втопаючи в траві.
З соломи простий бриль на русій голові
Зовсім не боронив од сонця щічкі сирові;
Дві стрічки віялись, неначе маї, червоні,
І золотилися хвилясті пасма кіс.
Ішла замислено, спустивши очі вниз,
І мов правицею спіймати щось хотіла,
З травою гралася маленька ніжка біла,
А кошик на руці, тяжкий од огірків,
Як човен серед хвиль, хитався і тремтів.

Оригінал виглядає так:

Pod płotem wąskie, długie, wypukłe pagórki,
Bez drzew, krzewów i kwiatów: ogród na ogórki.
Pięknie wyrosły; liściem wielkim, rozłożystym,
Okryły grzędy jakoby kobiercem fałdzistym.
Pośrodku szła dziewczyna, w bieliznę ubrana,
W majowej zieloności tonąc po kolana:
Z grząd zniżając się w brózdy, zdała się nie stąpać,
Ale pływać po liściach, w ich barwie się kąpać.
Słomianym kapeluszem osłoniła głowę,
Od skroni powiewały dwie wstążki różowe
I kilka pukliów światłych, rozwitych warkoczy.
Na ręku miała koszyk, w dół spuściła oczy,
Prawą rękę podniosła, niby do chwytania:
Jako dziewczę, gdy rybki w kąpieli ugania
Bawiące się jej nóżką, tak ona co chwila

---

* Адам Міцкевич: „Пан Тадеуш", переклад і вступна стаття М. Рильського. Київ, „Слово" ст. 326. Ми звикли досі українщати цей заголовок на „Пан Тадей".

зейника, покійні — Біляшевський і Щербаківський Данило. Тут іде особливше життя. Готовиться вистава українських мистців XVIII.—XIX. віків. З музеїв і дарів Ленінграду і Москви союзне правління видало Україні 13 оригіналів і 7 копій Боровиковського, 7 портретів кисти Левицького, 1 Головачевського, 2 ориг. і 1 коп. Лосенка. Є в них Сошенко і велика збірка творів кисти Шевченка. — Ось і нова історична галерія українського мистецтва, якою певно буде засвідчена перед усім світом чудова непереривна лінія творчости невмирущого генія нації. Але й про Україну одержано прекрасні малюнки Тропинина, Куиавина, що сьогодні стають живими свідками вигляду України поч. XIX. в., її безмірного багацтва і великої нужди. Саля з малюнками — Репина, Куїнджі, Ге, Пименка, Трутовського, Маковського — і друга з новітними малюнками українців і про Україну, Врубеля, Нестерова, та накінець підвальна саля мистецького фонду — все це разом за яких десять літ, коли виставлять дальші дві третини музейного корпусу, покаже непереможну міць волі до життя і буйність творчости національного духа.

Портрети гетьманів, козаків, люду на давніх іконах XVII. в. оживуть і зіллються в одну характерну цілість з новим, але все одним внутрішнім типом українця, що, закусивши зуби, тягне ярмо життя — поки не покаже усьому світови своєї духової могутности...

Горі імієм серця! Готовтесь будувати свій великий Український Національний Музей, бо вже найвищий час і західним українцям показати справжнє обличча і своєї прекрасної давнини, своєї сили духа навіть в нужді, та величи в майбутньому. Готовтесь до великої праці творчого духа, щоби в ній радість життя найти.

І. Свенціцький.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

На економічні теми.

Організація кооператив оборотового короткоречинцевого кредиту, першого ступня.

(Дискусійна стаття.)

II.

Один тип кредитових кооператив.

Завданням кооперативи оборотового короткоречинцевого кредиту першого ступня, крім моральних і культурних її цілей, є ширення ідеї ощадности в окрузі своєї діяльности, ведення збірниці дрібних вкладок ощадностей і збирання вкладок ощадности в своїй кооперативі, а далі уділювання своїм членам оборотового короткоречинцевого кредиту на піднесення їх господарства та підприємства і допомога кредитом розвиткові правильно ведених кооператив інших видів, що мають на цілі організацію продукції й опанування торговельного посередництва. Словом, її завданням є стояти в як найближчих ділових взаєминах з кооперацією інших видів, доповнюючися взаїмно, щоби таким чином творити сильні економічні підвалини, на яких могли би розвиватися дальші кооперативні організації, що підносили би народне господарство на щораз вищий ступінь.

Щоби кредитова кооператива могла сповняти своє завдання в ширині збирання вкладок, треба щоби заіснували до цього сприятливі умови.

Головна роля кооперативи в тім, що одні льокують у ній збуваючу в їх господарстві або підприємстві готівку, інші знову користають з цеї готівки, затягаючи позички на підкріплення свого господарства або підприємства оборотовим капіталом.

Необхідною і підставовою умовою розвитку на самодопомозі побудованої кредитової кооперативи є тому правило, щоби інтереси і господарські потреби членів у відношенні до кооперативи були як найбільше зріжничковані, бо тоді тільки можна надіятися, що заспокоєння потреб (з яких одні полягають на льокуванні збуваючої готівки, а другі на користуванні кредитом) буде переведене без допомоги зовні у формі напр. затягнення кооперативою банкового кредиту.

Спираючися на цім заложенні, треба приняти, що при поділі організації оборотового кредиту на так звані кооперативи кредитові міські і сільські, не можуть ці останні відповідати цій підставовій передумові, що необхідна для здорового і правильного розвитку кредитової кооперативи.

Тому треба конче прямувати до того, щоби кредитова кооператива обіймала і обєднувала в собі можливо всі верстви народу. Купець, ремісник, промисловець, робітник, рільник і службовик може і повинен найти в одній і тій самій кредитовій кооперативі заспокоєння своїх потреб оборотового кредиту.

Кооператива, що спирається на солідарности членів, замісць ділити суспільність на класи, повинна ці ріжниці загодити і вирівнувати таким чином, щоби допомагати їм у розвиванні, піднесенні та досконаленні їх господарства і підприємств. В наших обставинах справа ця має дуже велике значіння з національного боку, бо стоїть у тіснім звязку з націоналізуванням міст.

В господарському устрою місто і село доповняються, заспокоюють взаїмно свої господарські потреби: місто дістає зі села всякі споживчі артикули, а село натомісць дістає від міста необхідні середники для рільної продукції та інші предмети щоденного ужитку.

Ми маємо позбутися при допомозі кооператив не тільки кредитового посередника — лихваря, але також мусимо позбутися торговельного посередництва між містом а селом, яке находиться майже все в руках посередника-спекулянта, звичайно чужинця.

Коли маємо бути господарями у себе дома, то мусимо при використанні всіх сил прямувати до того, щоби узяти торговельне посередництво в свої руки. Гріш, вложений в українській кооперативі, не повинен і не може годувати посередника-спекулянта, найчастіше ще до того — чужинця.

Одним з доказів на те, що кредитова кооператива може в рівній мірі заспокоїти потребу оборотового кредиту і міщанина і хлібороба є такі факти як те, що одну третину або ще частіше і більшу часть членів, так званих міських кооператив кредитових — становлять хлібороби, причім ці мішані кооперативи звичайно ліпше і скорше розвиваються ніж чисто сільські або специялізовані міські, як напр. ремісничі.

Z rękami i koszykiem po owoc się schyla,
Który stopą nadtrąci lub dostrzeże okiem.

Або інший зразок:

„Я знаю, що годиться
(Тадеуш підхопив) південні небеса
Хвалити й славити... Подумаєш, краса!
Блакитні, без хмарок — як та вода у
кризі.
Ви гляньте-но лише на наші хмари сиві,
Яка тут дивна гра і скільки тут одмін,
Прекрасних образів і казкових картин!
От — хмара в осени, поважна і лінива
Як черепаха та повзе — і довгі гриви
По вітру віються: то смуги дощові.
А в літній иншний день раптовий бу-
ревій,
І туча градова, зокола темно-синя,
Блакитна по краях і жовта в середині,
Що плине, мов який чудний аеростат,
На землю несучи холодний дощ і град!
Та навіть і що-дня, хоч-би й цієї днини,
Яка чудесна гра і дивні переміни,
Який ховається у нашім небі чар!
Білі, ніби пух, легенькі гроно хмар,
Немов спустилися на плеса води сиві
Гусині табуни чи зграї лебедині, —
А вітер соколом на зграї налітa,
Збиває, згонить їх — і нагло вироста
Із білих лебедів нове незнане диво:
Розвівши хвости і розпустивши гриви,
Біжать по синяві шалені румаки...
Ще хвиля — корабель здіймається струн-
кий,
Із шиї кінської зростають щогли довгі
І білі паруси сіяють, мов коругви...

В оригіналі:

...zawołał Tadeusz z zapałem —
Te państwa niebo włoskie, jak o niem słyszałem.
Błękitne, czyste, wszak to jak zamarzła
woda:
Czyż nie piękniejsze stokroć wiatr i niepo-
goda
U nas, dość głowę podnieść, ileż to widoków!
Ileż scen i obrazów z samej gry obłoków!
Bo każda chmura inna: naprzykład jesienna
Pełznie jak żółw leniwa, ulewa brzemienna,
I z nieba aż do ziemi spuszcza długie smugi,
Jak rozwite warkocze, to są deszczu strugi.
Chmura z gradem, jak balon szybko z wia-
trem leci,
Krągła, ciemno-błękitna, w środku żółto
świeci,
Szum wielki słychać wkoło: nawet te co-
dzienne,
Patrzcie państwo, te białe chmurki jak od-
mienne!
Zrazu jak stada dzikich gęsi lub łabędzi,
A z tyłu wiatr, jak sokół do kupy je pędzi:
Ściskają się, grubieją, rosną, nowe dziwy!
Dostają krzywych karków, rospuszczają
grzywy,
Wysuwają nóg rzędy, i po niebios sklepie
Przelatują jak tabun rumaków po stepie:
Wszystkie białe jak srebro, zmieszały się
nagle
Z ich karków rosną maszty, z grzyw szero-
kie żagle,
Tabun zmienia się w okręt i wspaniale płynie
Cicho, zwolna, po niebios błękitnej równinie!

Збагачення перекладу мужеськими римами, такими частими в нашій поезії, що чергуються з жіночими, незвичайно оживляє мельодію вірша. Якби ми мали до діла не з таким мистцем форми як Рильський, могли би гадати, що свобода, інколи і химерність його перекладу є тільки необхідним наслідком боротьби із строфою. Галичан вражатимуть деякі польонізми, щодо яких перекладчик наше загально, що допустився їх свідомо — зовсім зайві для вдержання польського колориту (нпр. гойно, згтати, грецність, вахляр, комінок, брові, шалі (терезки), заполая, тильний).* Є й мало писка москалізмів: дух (як запах), прогрес, охота (лови), совіти, паруси, гавань, печаль, відрад, обоюдний, роздюбити (перестати кохати)...

Та це нечисленні диссонанси в загальній гармонії цього рідкого перекладу. „Пан Тадеуш" діждався дивною іронією долі свого першого чужинного вбрання на Україні. Всі дотеперішні спроби його перекладу в Західній Европі є або часткові, або прозові, або зроблені дилєтантами. Здається, що жодна славянська література теж не має перекладу наближеного до оригіналу.

З нагоди появи „Пана Тадеуша" доводилось у Львові чути неодин збентежений запит: як пояснити в радянському видавництві появу такої контр-революційної літератури? У першій мірі тим, що „Пан Тадеуш" з перспективи сучасного менту на Рад. Україні належить як ідеольогічний твір до того самого музею грамофонових плит, що й „Жизнь за царя"; з них залишилась лише невинна музика. Зате як пояснити здивування галицького інтелігентного загалу, що є на Радянській Україні поети зацікавлені европейською творчістю?

М. Рильський дав зразковий зразок талану та праці. Читаючи його переклад повторяємо собі на кожній сторінці, що нині Галичина не була би в силі дати навіть приблизної перекладної спроби. Чому? Галичани не мали ніколи зрозуміння для праці над фразеольогією: образами та зворотами, що були би виразом своєрідної психольогії нашої мови; верхом праці над мовою було підшукувати нові слова на означення відомих чужих термінів.

Ще одно цікаве явище: наддніпрянської поезії не читали в Галичині навіть стільки, що місцевої або ще точніше стільки, що чужинної сеймої зовсім ні.

Головна причина імовірно в тому, що школа виховала галицьке вухо на силяблічній польській поезії і силабно, хвилева українська ритміка томить нашого читача, що плутається в незвиних для нього наголосах.

Можливе, що Рильський у своїм перекладі зачасто наголошує прикметники на першім складі, вслуханий у бімову рими. А проте і ці вийми повинні би звернути увагу нашого читача на велике зусилля сучасних поетів на Україні у напрямку виборення нових поетичних форм. Яке значіння має ідеольогічний підклад таких творів як „шляхецьке оповідання" Міцкевича, коли з нього можна добути та ке багацтво мови, на яке спромігся наш мистецький перекладчик!

* Є там теж страшний „скуток", що здобуває собі невідомо чому права громадянства на Рад. Україні, нарівні зі страшними для нашого вуха „зовіру" і „запалт", яких Рильський, на щастя, не вживає.

На підставі вище сказаного треба ствердити, що кредитові кооперативи можуть одночасно в рівній мірі обслужити кредитом як місто так і село і тому не є оправдане ні зі становища економічного ні зі становища національного (як це виказують познанські „Банки людові") організувати для короткоречинцевого оборотового кредиту окремі типи кооператив для міст, а окремі для сіл.

В 1920 році вийшов новий кооперативний закон, що тепер обовязує. Дотеперішні передвоєнні статути українських кредитових кооператив мусіли бути припоровлені до нового закону і приняті з малим виїмком кредитовими міськими і сільськими кооперативами так, що під цю хвилю, є під цим оглядом одноцілість з дрібними виїмками щодо більших кооператив як напр. „Дністер".

Одноцілість цю повинносл задержати, якщо станемо на становищі, що як з економічного, так і з національного боку не тільки не є в нашому інтересі розділювати село і місто, але навпаки: в нашім інтересі є злука міських і сільських елементів у кредитових кооперативах тому, що саме необхідною умовиною — як сказано — успішного розвитку кредитової кооперативи, спертої на власних силах, на само- і взаємодопомозі та самовистарчальности є конечність, щоби вона обіймала найріжніші верстви, що репрезентують найріжніші господарські потреби. Тому один тільки тип кредитових кооператив для села і міста повинні ми і дальше задержати.

З діяльности українського пройдисвіта.

Дещо з минувшини Омеляна Козія, „ревеляційного" інформатора про Вальдемараса.

Ненадійно виринуло на публіцистичнім овиді незнане загалові серед української громади імя Омеляна Козія, б. дипльоматичного урядовця У. Н. Р. у Берліні й у Штокгольмі в рр. 1918—1920. Виплинуло воно на рівні з неприємним для польської політики премієром Литви Августом Вальдемарасом, котрого Козій, як б. співурядовець в українській дипльоматичній службі, „розкрив" перед польською читаючою публикою, поміщуючи „ревеляційні" статті у виленській газеті „Слово Польске", які повторила вся без ріжниці — мабуть і виїмку — польська преса, а польське інформаційне бюро у Франції постаралося про відповідну пропаганду, як повідомляє наш паризький кореспондент, на шпальтах націоналістичної і проурядової французької преси.

Погляньмо на подвиги Козія в повоєнних роках, щоб усвідомити собі, як сильно скотився на дно, може й талановитий чоловік, що з колишнього члена дипльоматичної місії вийшов на звичайного провокатора. Передтим ще кілька слів про його походження і його студії.

Омелян Козій, літ до 35, є сином учителя в Бараніх Перетік, повіту Сокаль. До народньої школи ходив у Бараніх Перетоках, до гімназії від кл. I—IV. в академічній у Львові і був у бурсі Українського Педагогічного Т-ва, відтак перейшов на I. курс учительської семинарії в Сокалі. Потім вернув назад до української гімназії у Львові і перебув тут до кл. VI., звідки його виключено за якусь провину і він перейшов до української гімназії в Перемишлі. Але гімназії там не скінчив і вступив до українського театру. Пізніше Ом. Козій оповідав, що зложив іспит зрілости як приватист, але для найближчих знакомих це по нинї є тільки оповіданням.

У 1914 р. прийшла війна. Барані Перетоки лежать на самій давній російській границі. Отже в другий день по виповідженню війни, російська армія заняла вже північну часть сокільського повіту, а відтак пересунулася ціла навала рос. військ на Львів. Кордони впали, розпочалася вільна комунікація з Волинню. Російська інвазія застала Козія в Бараніх Перетоках. Він зараз „зорієнтувався" на москвофільську ідеольогію, пристосувався до змінених, нових обставин і виплинув у повіті. Три милі на північ від Сокаля лежить на волинській вже стороні місточко Порицк, що належить до поміщика гр. Чацького, польського нині патріота, в часі війни найвірнішого полковника рос. армії в резерві. Управителем майна гр. Чацького в Порицку був у той час поляк Віґура. Його донька Софія була управителькою польської кооперативи в Порицку. З нею пізнався підчас інвазії Козій і відтак оженився з нею. В 1915 р. подався Козій з російською армією в глибину Росії, побоючись австрійського „виміру справедливости". В Росії заїхав Козій з жінкою до брата жінки до Єлисаветина, що був управителем дібр якогось російського князя, тоді достойника в міністерстві. Там Козій примістився з жінкою, а князь-поміщик, з яким він, як „галицкій беженец" запізнався, доміг йому передістатися до Петрограду і там без документів (котрі в часі втечі „затратилися") записатися в петроградський університет. Що він там і як довго студіював, невідомо.

Революція в 1917 р. застала його в Петрограді. Коли більшовики „витіснили" з влади Керенського, Козій утік до Київа і при Центральній Раді виплинув серед революційного українського руху. Своїм спритом звернув навіть на себе увагу, а що вмів усюди вкрутитися, вкрутився до міністерства закордонних справ і, знаючи мови, попав навіть у дипльоматичний збір, що організувався до Берліна. Там пізнався і „товаришував" з Авг. Вальдемарасом. Як він свою „дипльоматичну" роботу, свідчать найліпше його власні „ревеляції" і про це говорити не будемо. Згадаємо лише, що маючи дипльоматичний пашпорт, Козій шмуглював з України біжутерію і золото, яке в дешевий спосіб набував на революційному терені, до Німеччини, а відтак займався торговельно-спекулятивними справами набиваючи власну кишеню.

З Берліна вислано Козія до Штокгольму і там застала його ліквідація закордонних представництв У. Н. Р. головного отамана С. Петлюри. Козій відвіз жінку до Варшави, до її брата, що там має крамницю з конфекціями, а сам поїхав за Атлянтійський океан, до Аргентини й осів на короткий час у Буенос Айрес, нібито як представник У. Н. Р. Понатягавши там ріжних людей, утік звідти до Африки, де перебував на західнім побережі, в місті Дакар. Звідтам повернув до Европи, до Італії й осів у місті Ґенуї. З Ґенуї виїздив також до Монте Карльо і навіть виступав у касині грн, уходячи всюди за д-ра Омеляна Козія, про що свідчить виразно його карта вступу до касина, яку цікавим може ще й нині він сам показати.

У Фльоренції стрінувся Козій з жінкою того рос. князя, що поміг йому в свойому часі записатися „без документів" у петроградський університет, яка перебувала в Італії на еміграції. Він оповів їй, що вертає нарешті до Польщі. Княгині лишилося мале помістя коло Сарн у Польщі й вона обіцяла йому дати цей маєток у заряд і дала йому навіть власноручний лист у цій справі. З Італії вернув Козій до Польщі в 1921 р., приїхав у рідну Галичину й осів у батька учителя в Бараніх Перетоках. Грошей вже не мав і випродував, що йому лишилося з „дипльоматичних часів". І тут зачинається нова глава в „діяльности" Козія.

Коли не стало що продавати, грошевив жінчину біжутерію. А все потребував багато гроша — привик до широкого життя. Був це час грошевої інфляції у Польщі. Всі хотіли торгувати. Чомуж не міг пуститися на „гандель" і Козій? Розпочав торговлю збіжем, бараболею й сіном на велику скалю з Волинню. Тепер мав можність зайти в ріжні грошеві справи із своїми клієнтами, як з тими, головно українськими селянами, що йому достарчали так і з тими, котрим масово достарчав. Коли тут вже пізналися на купецьких спосібностях і солідности Козія й інтереси усувалися йому із рук, почав Козій „парцелювати" маєток гр. Чацького в Порицку й околиці. Ґр. Чацький вправді парцелював землю, але як польський патріот між кольоністів, а з місцевих українських селян не дістав ніхто ні десятини. Козій удавав, що як добре знакомий ґрафа успіє і для українських селян випросити землю до парцеляції і збирав від селян вже задатки на землю, не лише на Волині, але й у сусідській Сокальщині, прим. від Яцка Кавузи і Василя Кавузи (що корову продав і всі гроші йому дав) з Бараніх Перетік та інших, але селяни ні ані землі ані звороту грошей від Козія не діждалися.

Взагалі Козій належить до людей, які потребують завсіди багато грошей, а рідко коли їх до сита мають; а коли роздобудуть гроша, уживають його і „гохштаплерують". До того роду „гохштаплерів" належить і Козій. І коли йому нестає грошей, кидається на всі сторони, до всіх знакомих, позичає лише на годину, на днину, але віддавати — то справа трудніша. Так і тоді було. Коли неставало йому гроша, позичав у знакомих, прим. у Сокалі (імен наразі не хочемо наводити) на обід, на залізничий білет, позичав у Т-ві „Добробут" в Сокалі, якому ще дрібних квот не повіддавав до нині, то що. Забирав від батька гроші, так, що дома не було на прожиток, випродав батькові річи, навіть футро старого батька продав, яке ще нині можна оглядати в шинкаря Ляйфера Іри в Бараніх Перетоках. Жінка, яка мешкала з дітьми у тестя, гірко бідувала, працювала фізично як віл, а муж не давав зовсім грошей на удержання дому тільки тратив на ліво і право. Коли вже всякі торговельні і парцеляційні інтереси перевелися, зачав Козій „продавати" ліс маєтку отсеї графині, що йому ще у Фльоренції обіцяла управу свого помістя під Сарнами. Брав на рахунок продажі ліса задатки з купців, між іншим і від поручника при провіянтурі польських військ львовянина Тиховського, що перебував тоді у Сокалі.

З кінцем 1922 р. скомпанувався Козій з послом до I. польського законодатного сойму Пшевроцьким з клюбу „Піяста", кольоністом із сусіднього села Скоморохи й зачали оба вести політику в повіті. В першій мірі постановив Козій усунути невигідного собі, зрештою порядного начальника громади в Бараніх Перетоках, Івана Шміґля. А що кожний війт у селі має своїх противників, тож противники Івана Шміґля запиналися з Козієм, складалися на дорогу і „полагодження" та „приспішення" справи у старостві, то у воєвідстві. І хоч помагав йому сердечно посол Пшевроцький, то Івана Шміґля таки не усунули. Враз з послом Пшевроцьким переїхався Козій до Варшави, тут крутився по соймових кульоарах, пізнався з „хліборобським" послом о. Ільковом, хвалився, що конферував навіть з самим презесом Вінцентим Вітосом і розпочав „політику" в повіті. І наївні люди, навіть наші учителі, думаючи, що він має у Варшаві впливи, зверталися до нього за протекцією у центральних властей у Варшаві, куди він справді їздив, очевидно не на свій кошт і ніби інтервенював, але з яким успіхом, годі нині вже сконтролювати. Які були його звязки з редакцією „Рідного Краю", виявиться може згодом.

В Бараніх Перетоках перебував Козій до 1923 р. Коли тут було йому вже занадто тісно і горячо, переїхав він до Луцька і там працював у канцелярії адвоката Черевка при вул. 3. Мая в характері ков-

ОСТАП ВИШНЯ.

Німецьке село.

Нічого я тут, братця, не допойму: чи оце біля мене село, чи не село.

Дворів може з дванцятеро, над озером.

Хазяї, безперечно, хліборобствують, бо, бачу, їздять з плугами на поле, возять сіно їздять велосипедами з косами, з граблями. Дівчата кудись їздять з сапачками.

Очевидно, як і не справжнє німецьке село, то присілок чи що.

Я не знаю, чи буде життя в цьому присілку типовим узагалі для селянського німецького життя, через те боюсь узагальнювати його.

А так, коли хочете, роскажу, що воно тут робиться.

Живуть тихо. Ні пісень дівчачих не чути, ні парубоцьких висвистів.

Воріт, вимазаних дьогтем, не бачив, хоч дівчата в кожному дворі такі, що вже пора-б ворота помастити.

Пришліть мазницю дьогтю, я їм покажу, як у нас на Україні парубкують.

Є дві пивні з столиками в садочках... Місцевих пожильців я в тих пивних не бачу, держать ті пивні хазяї спеціяльно для приїзжих із Берліна гостей, бо на озеро неділями й святами сила народу зїзжається.

Розпитувався, де самогон гонять.

— Нема, — кажуть.

— Щож ви тоді за село, за таке, — кажу їм.

Жінки весь час пораються на огородах: юлять.

Сельради нема. Кооперативи такцамо нема.

Є одна бакалійна крамничка „Матеріяльварен", як значиться на вивісці. В крамниці можна дістати, чого хочете, аж до дорогих вин і лікерів. Крамниця чиста, крам свіжий, добрий. Мануфактури в крамниці нема. Біля крамниці, хоч там є і пиво й горілка бійки ще не було ні разу.

Чоловіки, видко, багато працюють. Взагалі, по хазяйству. Всі вони з цигарами в зубах і в якихось таких черевиках, без задників і на дерев'яній підошві.

Іде на велосипеді, а черевик тільки —

— Хляп! Хляп!

А на велосипедах геть чисто всі.

Ну, така іноді бабуся їде на велосипеді, що не знаєш, як вона на його видралась.

А то бачиш іще таке: хлопчисько, років так йому 5—6, на маминому велосипеді котить. Воном пацаня, до сідла не дістане а їде на самих педалях. Велосипед більший за його вдесятеро. Нічого — їде! Аж крекче та їде!

*

Коров ніде не бачу, хоч, видко, що корови є, бо молоко возять.

Коров не пасять. І коней не пасуть.

Коні добрі, стрижені, вичищені й вимиті. Їздять повагом, здебільшого ходою, іноді — підтюпцем і ніколи швидко.

Не бачив також, щоб летів якийсь хазяїн вскач, стоячи на гарбі й репіжачи коні навильником по клубах.

*

Пасуть вівці і кози. Пасуть хлопчики. Вівці такіж таки вівці, як і в нас, здебільша мериноси. І кози так, як і в нас. І цап такий самий, як і в нас. І німці ще не придумали цапа доїти. Цап і тут не доїться.

Мекають іівці й кози по німецькому.

У нас так:

— М-м-м-е!

А в них цап і баран мекають:

— Дер м-м-м-е!

Вівці й кози:

— Ді м-м-м-м-е!

Козинята:

— Дас м-м-м-е!

Пастушки не матюкаються . не просять:

— Дядьку, Дайте закурити!

А при зустрічі завжди кажуть:

— „Ґутен Таг"!

Огороди й садки дуже добрі. Чисті, викохані. Нема дощу — що вечора поливають і садок і город. Для того є спеціяльні „пожежні" кишки.

Ясно, що в кожному дворі їє колодязь, а вологін.

А то ще й так буває: Невеличкий клаптик біля огороду левадки, сіножати, і от бачу, що, так в тиждень раз, хазяїн поливає його чимось із бочки. Просто коня запрягає в бочку і їздить тою левадкою кружка, а з бочки щось віялом таким виливається. Розпитуюсь. Виявляється, що в ту бочку він збирає зпід худоби сечу, а потім тією сечою поливає леваду. Он воно як!

*

Неділями жінки не ськаються, лежачи на призьбі чи під грушкою. Не видно також, щоб якась мати гналася улицею з дрючком або з віником за хлопцем чи за дівчиною. Чорти тут усі в озері спокійно живуть, бо не чути, щоб хтось їх непокоїв, посилаючи заразом по стонацять штук у печінку, в душу й у голову. Біля пивних не то що бійки, а й матюків не чути. До того сумно, що просто, хоч сам ходи та матюкайся!

*

Щодо аліментів таксамо щось не чути. Хлопці всі такі веселі ходять, що аліментів, видно, не платять.

*

Я-ж знаю, що ви зараз запитаєте ехидно:

— А самооподаткування там є? Ото ти нам скажи!

Є! Є „самооподаткування". Бо неписьменність тут ліквідовано ще трицять літ тому. Ще 1898 року був тут останній неграмотний!

І в кожному селі є школа.

Та не одна. А так: в одній учаться, а друга в запасі стоїть.

І містки всі цілі... І дороги путні...

Отак і живемо! Тихо живемо.

А оце три дні тому, дивлюсь, біля моєї хати на майданчику, над озером, дві якісь великі хури зупинились. Дивився я на ті хури і ніяк не міг догадатись, що воно таке там навантажено.

Пішов до лікаря, годинн за дві вертаюсь, а вже біля мене карусель стоїть. Такаж самісінька, як і в Козельщині на ярмарку. Коні дерев'яні, свині дерев'яні, гусаки, крісла. Цяцьки кругом висять.

І тільки й того, що електрику зразу від стовба до каруселі провели.

Ну, думаю, наша бере! Це наша карусель!

Я собі думав: невжеж німці, такий культурний народ, — і на каруселі.

Мені так гадалося, що німецькі діти тільки й думають, що про репарації та про пляни Дааса!

Нічого подібного! Як заграла ввечорі атеринка, як попазбігалося дітлахів, — к комашні! Крутяться, аж поки баки їм позабиває.

А карусельник хитріший від наших. Наші так наймають хлопців, щоб крутили карусель, а цей білу кобилу для цього пристроїв. Кобильчина біга в середині й карусель крутить. І так — я вам скажу — розумна кобильчина: як тільки дзвоник задзвонить починати — вона й біжить; як задзвонить припиняти — вона стоє.

Третій день уже карусель крутиться... Години до 12 ночи не вгаває. То крутились діти, а це вже й дорослі пішли. Старі діди вертяться.

Спочатку мені подобалося. Сидиш, заплющиш очі й думаєш, що ти в Козельщині на ярмарку. А катеринка ще візьме та й засмалить „Стеньку Разина".

А це вже набридло.

Та ще сьогодні цілий вечір не „Разина" грає, а якоїсь такої нудної й голосної.

Отакої:

Ой,-рз-ра-ра—п-у-у!

Ой,-рз-ра-ра—п-у-у!

Правда, поганий мотив?

Аж в ухах лящить!

Ну, не зле писати пісні

Кралка!

(„Вісти“.)

...дента — як „увічнений правник“. Там ...вився всякими „ділами“ й по я...кийсь час змушений був покинути Луцьк і перенісся до Берестечка, де о...творив свою канцелярію присяжного повіреного, тобто адвокатську. Крім того був директором спілкової крамниці, яку допровадив до руїни, а пайщиків наразив на матеріяльні втрати. Побачивши, що тут нема вже що робити, втік до Франції, де перебував 3 роки. Що там робив, де пробував, чим займався, невідомо, але коли вернув назад, то на домагання франц. консуляту поліція пошукувала за ним в Берестечку і в Сокальщині. Одначе Козій, почувши це, зник з горизонту. Оповідали, що він то у Варшаві, то в Луцьку, то у Володимирі, то в Берестю, видавав навіть якусь проурядову газету по українськи на Волині (мабуть з Оксіяном). Його жінка мешкала якийсь час у Берестечку, а відтак перенеслася до Варшави, до брата, бо в Бараних Перетоках умер у міжчасі батько й мати і не було вже пристановища.

Від того часу слух загинув по Козієви в Бараних Перетоках і в Сокальщині. Аж [illegible] м. р. появився Козій у Львові, і замешкав у знаним „годиновім“ готелі при Жовківській вулиці. І цікаво, що коли не мав чим і цього готелю заплатити, звернувся листовно з благальною просьбою по позичку 30 зол. до згаданого вже п. Тиховського, то він у своїй доброті дав йому 20 зол. на вирівнання рахунку. Але яке було здивування п. Тиховського, коли на кожного дня прибув до нього готельний портієр з рахунком від Козія, щоб він вирівнав рахунок українського дипльомата... Тим разом п. Тиховський не дав уже ні сотика. Яким дипльоматичним способом виховався Омелян Козій із готелю на Жовківській і яким робом опинився аж у Вильні в ред. „Слова Віленського“ — це вже його тайна.

Ось вам образ діяльности пройдисвіта і гохштаплера Омеляна Козія. Цікаві ми, тільки, чи преса, що так поквапно передавала „ревеляції“ про Вальдемараса з підписом О. Козія, поінформує тепер своїх читачів і про особу того промисловця?

Останні вісти.

ПОХОРОН СТ. РАДИЧА.

Хорватська селянська коаліція постановила, щоби похорон Радича відбувся в неділю рано.

ПО СМЕРТИ РАДИЧА.

Як подають віденські часописи король Олександер є противником всякої федерації або національної унії, тому надій на небудь порозуміння Білгорода з Загребом дуже мало.

АНГЛЬО-КИТАЙСЬКИЙ ДОГОВІР.

Як повідомляють з Льондону в Нанкіні зістав підписаний англьо-китайський договір, регулюючий справу подій в Нанкіні. Одночасно підписано договір, силою якого Англія зобовязується приступити до переговорів з Китаєм в справі ревізії трактату.

МАНІФЕСТ СОЦІЯЛІСТИЧНОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

На соціялістичнім конгресі в Брюсселі приступлено до опрацювання змісту маніфесту. В нім звертається увагу на агресивність капіталу, на визиск в кольоніях, на диктатуру капіталізму, на необхідність загального розброєння. Повитано нац. революцію в Китаю, зажадано здійснення незалежности Єгипту, евакуації побережа Суецу, осуджено фашизм і т. д.

РЕВОЛЮЦІЯ В БРАЗИЛІЇ?

Англійські часописи повідомляють з Асунціо в Парагваю, що в південній Бразилії вибухла революція. З огляду на те парагвайський уряд закрив бразилійську границю.

ПІДВИЩКА ЗАЛІЗНИЧОЇ ТАРИФИ УЖЕ ОПРАЦЬОВАНА.

Праця в польськім міністерстві комунікації над ревізією залізничої тарифи вже на укінченю. Ця праця остає в звязку з впровадою особової тарифи, яка входить в життя з днем 15. серпня, а також в звязку з намірєною зміною і реорганізацією товарової тарифи.

СТРАШНИЙ ОРКАН НАД ФЛЬОРИДОЮ.

Над східним побережам Фльориди пронісся катастрофальний оркан, який знищив купелеві місцевости. Побережжя є спустошене на протязі 250 км., а знищення сягає на 70 км. вглиб краю. Получення телефонічне і телеграфічне зірване. Розмірів школи ще не усталено, одначе вони перевишають 50 міл. долярів. Жертвою катастрофи впало багато людей. Досі простори, навіщені катастрофою ще відтяті від світу.

По широкому світі.

Келльоґ заявив представникам преси, що Злучені Держави не погоджуються на те, щоби Еспанія і СРСР взяли участь у підписанні договору розброєння. Америка не бажає собі, щоби пакт підписало надто багато держав, бо в противному випадку постанови про розброєння зустрінуться з великими труднощами. Щодо СРСР, то він повинен перш усього постаратися про те, щоб його визнали „де юре“ ті держави, які беруть участь у підписанні пакту.

Біля Штокгольму викрила шведська влада тайну радіову станцію, яка висилала до Москви точні звідомлення зі шведських військових маневрів.

На Литві, в місцевостях Озера і Шавлі арештувала влада 11 військових старшин. Їх обвинувачують в організуванні державного перевороту.

Сподіються, що Литва відповість прихильно на останню ноту Польщі, в якій пропонується відновлення польсько-литовських переговорів на день 30. ц. м. в Женеві.

З Букарешту виїхала в Німеччину румунська делегація для переговорів з нім. урядом.

Від японського кабінету міністрів наспіла до нанкінського уряду гостра нота. З причини зірвання Китаєм договору, Японія грозить репресіями.

Президент Латвії Семгаль зрікається свойого становища з огляду на вибори до парляменту, в яких він хоче кандидувати. Рішення Семгаля стоїть у звязку з латвійською конституцією, яка не дозволяє державним урядовцям кандидувати при виборах до парляменту.

Вмер бувший великий князь Бадену, брат шведської королевої.

Ватага грецьких розбійників з Епіру, що недавно вхопили трьох визначних грецьких політичних діячів, випустила на волю б. міністра Мільонаса. Мільонас має зголоситися перед владою з домаганням викупу для бандитів. В противному випадку грозить йому смерть.

НОВИНКИ

— **Не буде засідання Українського Клюбу.** „Агенція Веходня“, а за нею польські часописи подали на днях про пляноване скликання Українського Клюбу на засідання у звязку з проєктами зміни конституції. Секретаріят Українського Клюбу повідомляє, що ця вістка не відповідає правді. В цьому місяці ніякого засідання Українського Клюбу не буде.

— **Градові бурі й тучі.** Пишуть нам: В селі Ліщині, пов. Бібрка, впав дня 2. серпня в год. 2. попол. дуже сильний град вагою до 30 дкг. і за 15 хвиль знищив цілковито всі засіви. Громада понесла шкоду на просторі ок. 1.000 моргів на яких 400.000 зол. Град знищив також села Калиніаку, Орішківці, Руситичі, а частинно Голдовичі, Юшківці, Фрагу і Підкамінь. У Ліщині завязався парохіяльний допомоговий комітет. — У Турчанщині градова буря знищила цілу велику полосу засівів від Мохнатого по Давнич і Боберку. Пропав не тільки овес, але й сіно. Шкоди оцінюють на півтора міліона золотих. До того разом з градом упав на траву якийсь порох (осад), так, що худоба тої трави не їсть зовсім.

— **Львівська хроніка.** На днях арештувала львівська поліція Фердинанда Куропатницького, убийника своєї 10-місячної донечки, який довший час ховався. — Арештували трьох панків, які прикидалися властителями реальностей, згл. помешкань і ошукували людей. Їх прізвища: Стефан Репетюк, Іван Бельчик і Йосиф Щуцький.

— **З постійної хроніки.** В Заліщиках зварила живцем свою незаконну дитину якась Ірина Семенюк. Нелюдську матір арештували. — В звязку із поборовою аферою у Львові арештували ще одного посередника. Крім того арештували кілька осіб на провінції, головно в Тернополі. В мешканні лікаря Урбановича знайшли ще кілька тисяч долярів, які без сумніву належать теж до хабарів, що їх брав Урбанович. — Поліція арештувала бандита Івана Мозера, одного зі справників нападу на коршму між Жовквою і Великими Мостами. — В борщівськім повіті, на польсько-радянському кордоні, постріліла рад. прикорд. сторожа купця Давида Чарнована. Чарнована відвезли до шпиталю в Чорткові. — В селі Дубівцях, в Калущині вбили сільські парубки мешканця того села Льва Терлецького. — На гостинці біля Станиславова вбили сільського асесора з Вовчинець Григорія Новогородського. Вбийники арештовані. — Підчас забави в Олексиніцях Старих, стрийського повіту, вбив парубка Петра Урнинюка Іван Кащій. Убийник зголосився сам на поліцію. — В Хотимирі, товмацького повіту, вбила сокирою свого брата якась Катерина Петро, тому, що він не хотів погодитись на її віньчання.

— **Один з героїв науки.** На днях помер у Празі доцент тамошнього університету Отто Горак. Він займався спеціяльними дослідами над туберкульозою. В намірі переведення точніших обсервацій, звязаних з перебігом цеї недуги, він защіпив собі туберкулічні бацилі, провірюючи під мікроскопом зміни, які заходили в його організмі. Його досліди увінчалися успіхами і зустрінулися в науковому світі з великим заінтересуванням. Але він умер на чахотку, лишаючи овочі свойого труду й самопосвяти у виді наукового твору, який в найближчому часі появиться друком.

— **Катастрофи і нещастя.** Біля Позпаня мала місце нова автобусова катастрофа. Один з познанських автобусів, наслідком хиби в кермі, наїхав на придорожне дерево, розбиваючись. 4 особи ранені, одна жінка убита. — Ґубернатор Мемелю Меркіс упав жертвою автомобілевої катастрофи. — В Рісні Польській під Львовом вибухла пожежа, якої жертвою впало 10 хат. Пожежу спричинили діти залізничника Пихи, граючись сірниками. — На Сундайському острові Пальове катастрофальний вибух вулькану Рокатінди. Вибухові товаришило сильне трясення землі, що спричинило знова залиття деяких місцевостей на острові морем. Жертви переходять 2 тисячі осіб, в чому 1000 спалених живцем. — В присілку Кут, у яворівському повіті, згоріло наслідком пожежі 10 хат. Шкоди виносять поверх 50 тисяч золотих. — На гостинці між Розвадовом і Миколаєвом виверпувся автобус. 5 осіб ранених. — Над аеродромом у Шляйсгайні в Німеччині вударилися два літаки на висоті 250 метрів. Один летун врятувався при помочі охоронної парасолі, другий убився.

— **Ріжні вістки.** В Пітсбургу довершено першу спробу трансмісії фільмів на віддаль. Фільми передавали за помічю радія на віддаль двох миль. Проби, які відбулися в присутности учених-фахівців, удалися добре. — В жовтні ц. р. відбудеться у Варшаві конференція Адміністраційної Ради Міжнародного Бюра Праці. — Муссоліні приняв на авдієнції у себе ґенерала Нобіле, який зложив йому звіт із експедиції до півн. бігуна. — На польському побережу біля Галерова відкрили тамошні кадети випадково старославянське кладбище, яке походить мабуть з осьмого століття п. Хр. — У Варшаві почався Конгрес Міжнародного Права. — Покінчений перший етап лету Малої Антанти, що в ньому бере участь і Польща. Перше місце заняв чеський літак, перебуваючи дорогу 3.111 км. в 15 годинах і 2 мінутах. Польський апарат, що перебув цілий шлях в 17 годинах і 50 мінутах, заняв аж... шесте місце. — Нанкінський уряд має оголосити закон, яким заборонить пити алькоголь особам нижче 20 літ. — В половині серпня ц. р. почнеться з Шікаґа лет наоколо світа. Лет фінансований банкирами з Шікаго, триватиме 15 днів.

— **Виступ українського силача.** В неділю дня 12. ц. м. в год. 4.30 пополудні виступить у Львові наш відомий змагун Богун Макаревич з дуже інтересними атракціями в „Городі Здоровля“ при вул. Пасічній 18 за Личаківською рогачкою. Нема сумніву, що ріжноманітний і цікавий попис нашого земляка зустрінеться з великим заінтересуванням українського громадянства. В програму виступу входять такі атракційні точки, як розтягання рук двома кіньми, згинання шин на карку, боротьба з биком, жива каруселя і т. п. До уріжноманітнення програми причиниться виступ англійського боксера Кінедієго і циркового кльовна, як також жива пантоміма та інші атракції. Частина доходу призначена на Т-во „Просвіта“.

— **Справлення помилки.** У вчорашній новинці п. з. „Габілітації українських учених“ випала одна стрічка. Має бути: проф. д-р Степан Томашівський габілітувався з історії України, а д-р Волод. Кубійович з географії Східної Европи.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі Івана Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10, І. пов. на щадничу книжечку ч. 70.10.

Театри.

Міський великий театр.

11-го г. 7.30 веч. „Жидівка“.

12-го г. 7.30 веч. „Страшний Двір“, диригує Лев Туркевич.

КІНА

„Аполльо“: „Коли шаліють мущини“.

„Байка“: „Дівчина з китайської дільниці“ і „Печера смерти“.

„Фатаморгана“: „Любощі“.

„Лев“: „Мотоциклем понад хмари“ і „Дівчата без віна“.

„Палас“: „Телефоністка із централі гостинниць“.

ОПОВІСТКИ.

„Вертеп Наших Днів“, Галактіона Чіпки і Ле-ле:

Коломия,	неділя	12/8	
Делятин,	понеділок	13/8	
Ворохта,	вівторок	14/8	
Микуличин,	середа	15/8	
Надвірна,	четвер	16/8	
Солотвина,	пятниця	17/8	
Богородчани,	субота	18/8	
Станиславів,	неділя	19/8	237 1—4

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича.

Перегінсько:

12.VIII. Маруся Богуславка.

Гиниово:

13.VIII. Ґейша.

14.VIII. Маруся Богуславка.

15.VIII. Вій.

16.VIII. Ой не ходи Грицю.

Читальня „Просвіти“ Устечко: Ноти для Вас вже переписуєм. Драматичний Гурток Бомхів: Костюми безкоштовно випозичимо. Прислати до Перегінська чоловіка.

В Кремянецькій Українській з правами прилюдности гімназії на Волині з 1-го вересня ц. р. є вільна посада учителя-латиніста на 20—22 тижневих лекцій з платнею після умови. — Особи, які бажають обняти цю посаду, зволять надіслати до Дирекції гімназії (Кремянець на Волині) прохання з відповідними документами до дня 1-го вересня ц. р. — Дирекція гімназії. 230 1-1

На прощу до Гошова. На Успенія Пр. Д. М. організується на залізничій лінії Івано-Пусте-Болехів з бічними лініями Гусятин-Копичинці-Вигнанка і Заліщики-Біла Чортківська — прощу на Ясну Гору в Гошові. — Виїзд дня 27. серпня: з Івання П. год. 5·52, з Борщева 8·05, з Вигнанки 9·12, з Чорткова 9·39, з Білої Чортк. 10·02, з Бучача 11·07. Приїзд до Станиславова 13·58, відїзд зі Станиславова 17·33, приїзд до Тисмениці 19·22, до Болехова 20·01. — Поворот дня 29. серпня: відїзд з Болехова 9·23, з Тисмениці 9·32, приїзд до Станиславова 12·09, відїзд 14·00, приїзд до Бучача 16·44, до Білої Чортк. 17·48, до Чорткова 18·04, до Вигнанки 18·42, до Борщева 20·43, до Івання П. 21·48. — Прочане з бічної лінії Гусятин-Копичинці прилучуються до прощі в Вигнанці, з лінії Заліщики в Білій Чортк. — Прочане з лінії Станиславів-Болехів можуть вертати вже дня 28. серпня з Болехова о год. 14·57 або 21·27. — Знижка зел. білетів 66 проц. з поворот. м. Ціна білету прим. з Борщева до Болехова (вже з підвижкою від 15/8) 19·12 зол., з поворотом 6·38, разом 25·50 зол. — Щоби забезпечити потрібну скількість місць в вагонах, проситься всіх, хто хоче взяти участь в прощі, картою повідомити до дня 25. серпня ц. р. **Уряд парохіяльний в Мушкатівці, почта Борщів.** — *о. Василь Навроцький.* 235 1—1

Гуцульський фестин у Ямні. В неділю дня 12-го ц. м. в год. 2. по пол. відбудеться в Ямні поруч залізничого двірця на майдані віллі „Явірник“ великий гуцульський фестин, а вечером у віллі „Явірник“ вечорниці з танцями. Дохід на місцеву читальню „Просвіти“.

До відома студентам львівського університету. Комітет Академічного Дому подає до відома студентам, які хотіли би в академічному році 1928/29 мешкати в Академічному Домі, що подання належить вносити до Комітету Академічного Дому, Львів, вул. Супінського ч. 21, до дня 20. вересня ц. р. До подань слід долучити: 1) свідоцтво незаможности з найновішою датою; 2) посвідку від місцевої студентської організації; 3) посвідку від місцевого культурно-освітнього товариства; 4) посвідку від місцевого комітету для переведення збірки в часі „Місяця Студента“; 5) свідоцтва кольоквіяльні або зложених іспитів за минулий академічний рік; 6) опінію від дотичного товариства, якого студент є членом. — За Комітет: Володимир Декикевич в. р. голова, Д-р Любомир Макарушка в. р. секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Український Високий Педагогічний Інститут у Празі.

Оголошення.

Ректорат Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі оголошує з дозволу М-ва Шкільництва та Нар. Осв. Чеськословацької Республіки (з дня 5. липня п. р. ч. 80406 28-у) прийом нових студентів на І. курс Інституту на акад. рік 1928/29.

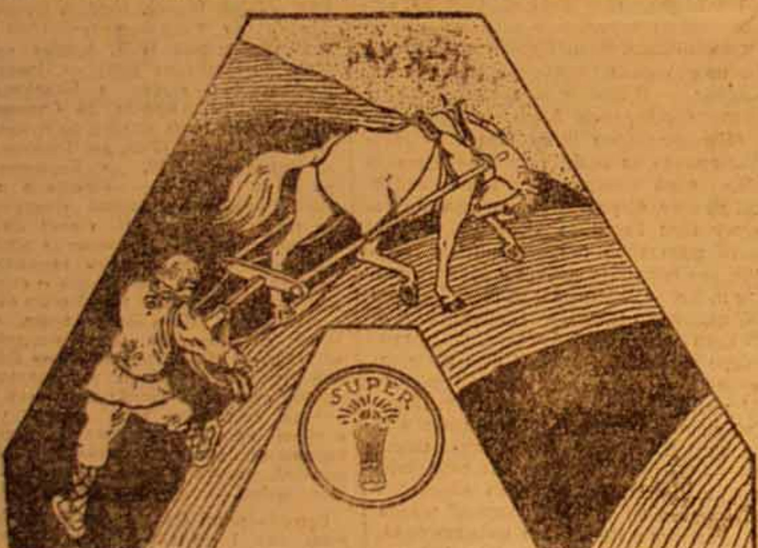
Інститут є висока школа з 4-літнім курсом навчання, складається з 3-ох Відділів (Факультетів): 1) істор.-літературного з підвідділами історії і суспільних наук та літератури й мистецтва, 2) математ.-природничого з підвідділами математики й фізики та природничих наук і 3) музично-педагогічного. Приймаються до Інституту дійсними студентами особи (чоловіки й жінки) з закінченою середньою освітою (гімназія, реальна школа, учительський інститут, духовна семинарія, (4 кл.), середня комерційна школа і т. ін.) Навчання в Інституті цілком безплатне. Стипендій від м-ва для студ. І. курсу (як і в попередньому році) не буде. Прохання з документами, короткими життєписами і 3 фотографіями подаються на імя ректора Інституту Ceskoslovenska Praha II. Skolska ul. c. 8. IV. Ukrajinsky Pedagogicky Ustav M. Drahomanova v Praze).

Візи на віїзд до Ч. С. Р. для студій в Інституті уділює: для Галичини консуль Ч. С. Р. у Львові, для Волині — консуль Ч. С. Р. у Варшаві. Для еміґрантів візи уділює посольство Ч. С. Р. у Варшаві. Для отримання візи необхідна посвідка Інституту про приняття в студенти Інституту.

Ректор Інституту
Проф. Д-р В. Сімович.

17. VII. — 1928 р. 194 2—3

Початок шкільного року.

Вже є на складі нове доповнене видання „Історія Церкви“ о. д-ра Ярослава Левицького і продається по ціні 2·80 зол. Біблійні Образки 1·25 зол. і Наука о вірі в біблійних оповіданнях для народних шкіл 1·80 зол. Повний Шематизм на 1927 р. по зниженій ціні 6 зол. Устав церковний на 1928/29 (до кінця серпня 1929 р.) по 2·50 зол. Повищі книжки має на складі і висилає відворотною почтою „Власна Допомога“, одинока священича кооператива, Львів, вул. Корнияктів 1/II. Члени можуть вписуватися. Уділ виносить 20 зол. і 5 зол. вписове. Платити можна ратами (почтовими складанками). 2—3 219

Актуальна та інтересна книжка появилася на днях на книгарському ринкові. Є це твір звісного американського бізнесіста ГЕРБЕРТА КАССОНА під заг.:

ТАЙНИ УСПІХУ В ІНТЕРЕСАХ

(16 засад ділової людини).

Обємистий вступ перекладчика ВІКТОРА ПРИХОДЬКА, ясно ілюструє наші недомагання та промахи, які ми робимо — не знаючи сути інтересів та не прикладаючи до справи промислу і торговлі належного зрозуміння.

Цю книжку повинен прочитати кожний Українець, (не лише купець чи кооператор, а в першу чергу повинні чи промисловець), а в першу чергу повинні нею заінтересуватись ті, що держать руку на пульсуючім живчику нашого суспільного життя та виховники народу. ЦІНА КНИЖКИ: 4 зол. (з пересилкою 4·70 зол.)

Жадайте цієї книжки по всіх українських книгарнях у цілому краю. Замовлення гуртові слати на адресу:

Накладня: МИХАЙЛА ТАРАНЬКА
240 **Львів, вул. Зімоpовича 3.** 1—3

Присилайте передплату!

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.